
PM ANGÅENDE RESERVVATTEN

2016-06-22

Dricksvattenförsörjning Trelleborg – reservvatten och nödvatten

Inledning

Trelleborgs kommun har genomfört en utredning angående alternativ för den framtida dricksvattenförsörjningen. Dricksvattenförsörjningen i Trelleborg baseras inom en nära framtid på två vattenverk, Trelleborgs vattenverk och Klagstorps vattenverk. Det finns en begränsad redundans genom att dricksvatten kan överföras mellan distributionssystem via en ledning längs kusten.

Nödvatten

För att klara försörjning av dricksvatten vid någon händelse som medför ett avställt vattenverk, så måste det finnas möjlighet att fylla tankar och tankbilar med nödvatten från annat vattenverk så att tankar kan ställas upp på platser i samhällen som får avbruten dricksvattenförsörjning. För att klara detta inom kommunen så måste det finnas dricksvattenförsörjning från minst två anläggningar. Alternativet är att kommunen söker samarbeten med grannkommuner för att klara nödvattenförsörjning.

Reservvatten

För att få en hög grad av säkerhet i dricksvattenförsörjningen så är det önskvärt med redundans i vattenproduktionen, så att det finns minst två dricksvattenproduktionsanläggningar som har kapacitet att åtminstone under normala förhållanden försörja en väsentlig andel av dricksvattenbehovet även om en anläggning är ur drift. Det innebär att det måste finnas en sammankoppling av distributionssystemen och att det måste finnas två produktionskällor med väsentlig kapacitet. Den bästa situationen är om det finns två produktionsenheter som vardera kan producera hela medelvattenbehovet. Detta ger en överkapacitet i systemet men en hög grad av redundans för en hög säkerhet i leveranserna.

En systemuppbyggnad där den ena produktionsenheten klarar hela dricksvattenbehovet och den andra produktionsenheten klarar 50% av medelbehovet ger inte full driftsäkerhet, men en ökad säkerhet genom att reservoarvolymerna klarar vattenbehovet under dubbelt så många timmar som utan en andra produktionsenhet samtidigt som egenproducerat nödvatten finns tillgängligt.

Utblickar

Länsstyrelsen har i samarbete med Sydsvatten, NSVA, VA syd och Kristianstads kommun arbetat fram en rapport "Dricksvattenstrategi Skåne – Vattenresurser av regional betydelse för dricksvattenförsörjningen". I denna rapport anges viktiga vattenresurser i Skåne för en framtida trygg dricksvattenförsörjning i Skåne. I rapporten pekas på behovet av skydd av resurser,

samarbete, och att arbete för att öka säkerheten i dricksvattenförsörjningen pågår bland dricksvattenproducenter.

Lagkrav

Kommunernas skyldighet att ordna vattenförsörjning regleras av Lagen om allmänna vattentjänster (LAV), SFS 2006:412. Kommunerna ska ordna vattentjänster om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljö (§6, LAV). Leveranssäkerheten regleras emellertid inte uttryckligen i lagstiftningen, som dock i grunden förutsätter ett kontinuerligt försörjningsansvar. I ABVA för Trelleborgs kommun framgår emellertid av §4: "Huvudmannen garanterar inte att visst tryck eller viss mängd per tidsenhet alltid kan levereras." I §5 anges det vidare: "Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar."

Den rådande tolkningen av detta är att kortare avbrott i en storleksordning som motsvarar vattenläckor ska tolereras av abonnenten. Likaså kan man bli skyldig att minska sin förbrukning om en dricksvattentäkt faller bort och en begränsad mängd vatten tillhandahålls. Om däremot dricksvattenförsörjningen avbryts helt under en längre tid är det svårt att se hur kommunen kan anses uppfylla skyldigheten att ordna vattentjänsterna enligt §6 i LAV. Vid ett totalt bortfall av dricksvattenförsörjningen kan kommunen därför komma att bli skadeståndsskyldig i enlighet med §46 i LAV eftersom man då har ett fastställt verksamhetsområde som man inte kan försörja med den utlovade vattentjänsten. För närvarande finns emellertid inga domar där ersättning till abonnent utgått på grund av utebliven vattenförsörjning.

Dricksvattenutredningen (SOU 2016:32) föreslår att Lagen om allmänna vattentjänster skärps med tydliga formuleringar om att det finns ett kommunalt ansvar att även anordna reservförsörjning för att tillgodose dricksvattenförsörjningen vid bortfall i den ordinarie produktionen. På så sätt närmar sig Sverige en lagstiftning som idag finns i Finland och även är föreslagen i Norge. Reservförsörjning av dricksvatten behöver dock inte utgå från den egna kommunen, utan kan baseras på ett samarbete med aktörer utanför kommunens gräns. Det måste dock förutsättas att rimlig rådighet finns över den valda lösningen för reservvatten.

Rekommendation

För ett robust utförande av Trelleborgs framtida dricksvattenförsörjning rekommenderas att systemet utformas med två dricksvattenproducerande enheter (vattenverk eller anslutning till Sydvatten), och att den ena anläggningen för dricksvattenproduktion utformas för att klara 100% av dricksvattenbehovet och att den andra enheten utformas för att klara minst 50% av behovet. Vidare rekommenderas att distributionssystemen kopplas samman med en överföringsledning mellan Trelleborg och Klagstorp så att producerat dricksvatten till försörjningssystemet kan distribueras till anslutna konsumenter i hela kommunen.